

SCHOOL ACADEMIC RESOURCE

Academic Year & Term	2026 – 27 Term 1
Class	VII
Subject	MARATHI
Topic/Chapter	MIDTERM WORKSHEET
Section [KG/Middle/Secondary etc.]	MIDDLE
Date of Issue	SEPTEMBER 2026

पाठ- २.श्यामचे बंधुप्रेम

I. कठीण शब्द – १) तप्त २) सुखस्वप्नात ३) दृष्टी (दृष्टी) ४) स्मृती ५) खर्चिले

६) महिन्याची ७) कित्येक ८) उत्सुक ९) सोंडेघरच्या १०) ध्येयावर

II. शब्दार्थ- १) डोळे अश्रूंनी न्हाणे २) रोजगारी होणे ३) दुधळी भरून वाहणे ४) फलद्रुप ५) गाबड्या

III. समानार्थी शब्द - १) स्वाद २) पहर्या ३) स्मृती ४) दवडणे ५) निश्चय

IV. विरुद्धार्थी शब्द - १) लक्ष २) थंड ३) सुगंध ४) सापडणे ५) थोरला

V. लिंग बदला - १) थोरला २) धाकटा ३) शेजारी ४) वकील ५) शिंपी

VI. वचन बदला - १) सुई २) गाठोडे ३) जाकीट ४) सदरा ५) पाऊल

VII. अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा: १. हट्ट धरणे २. दृष्टी (दृष्टी) पडणे

VIII. कोण कोणास म्हणाले ? १) हा काही अण्णाच्या अंगाचा नाही.

२) आता माझी पेन्सिल हरवणार नाही. ३) हा मी पुरुषोत्तमसाठी शिवून आणला आहे .

IX. गटात न बसणार शब्द ओळखा व लिहा.तो शब्द गटात का बसत नाही ते सांगा.

- १) समीर , विनीत , त्यांनी , निखिल २) मी, सातपुते, त्याने, त्याला
३) हिमालय, सुंदर, प्रसन्न, भव्य ४) लिहिणे, आम्ही, गाणे, वाचणे

पाठ ४ - गोपाळचे शौर्य

I.कठीण शब्द - १.जिल्हातील २.तालुक्यात ३.पायथ्याशी ४.उन्हाळ्यात ५. गोपाळच्या

६. न्याहाळला ७. आटोक्यात ८. कौतुकास्पद ९. अग्निशामक १०. वर्तमानपत्रातून

II.शब्दार्थ - १. कौतुकास्पद २. पौराणिक ३. परेतनच ४. पोशिंदे ५. निरपेक्ष

III.समानार्थी शब्द - १. गड २. ऊर्जा ३. धाडस ४. नागरिक ५. मंदावला

IV. विरुद्धार्थी शब्द- १. दिवस २. सुरुवात ३. उतरण ४. शक्य ५. शहाणपण

V. लिंग बदला- १.विद्यार्थी २. शिक्षक ३. गृहस्थ ४. गाय ५. बाप

VI. वचन बदला - १. बातमी २. चेहरा ३. नदी ४. जनावर ५. गाडी

VII. अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा. १ सादर करणे २. हजर होणे

VIII. कोण कोणास म्हणाले ते लिहा?

१) अरे वेड्या, हि जंगलाची आग आपण कशी काय विझवू शकू ?"

२) "पण साहेब ते कस शक्य आहे ? मला तर हा वेडेपणाच वाटतो ."

३) " माणसं असो का जनावर त्यांना वाचवले पाहिजे ना ! "

IX. खालील अधोरेखित शब्दांमधील नामें, सर्वनामे, विशेषण, क्रियापदे लिहा.

१) कर्णागड नावाचा एक पौराणिक गड आहे. २) ड्रायव्हरने लगेच गाडीचा वेग वाढवला.

३) तो लांब पाईप गोपाळने ओढत आणला.

कविता ८ शब्दांचे घर

I. कठीण शब्द - १. शब्दांचे २. वेलांटीचा ३. एकोप्याने ४. झिरपत ५. अर्थ

६. अक्षर ७. वेगळा ८. अंकुर ९. मोकळी १०. अंतर

II. शब्दार्थ - १. हळवे २. मेळ ३. धुसफुसत ४. भान ५. झिरपणे

III. समानार्थी शब्द - १. स्वर २. मेळ ३. एकोपा ४. छप्पर ५. लळा

IV. विरुद्धार्थी शब्द - १. सुंदर २. हळवे ३. छान ४. प्रत्येकाला ५. सुख

V. खालील शब्दांचा वाक्यात उपयोग करा. १. कानोकानी २. काळीजभर

VI. खालील शब्दांपासून अर्थपूर्ण शब्द बनवा . उदा. लांटीवे - वेलांटी

१] सफुधूस - ----- २] रकुअं - ----- ३] कानीनोका - -----

VII. खालील शब्दांना कवितेत आलेली विशेषणे लिहा.

१] ----- घर २] ----- स्वर ३] ----- अंकुर ४] ----- वाट

VIII. रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा.

१) माझ्या ----- भावाचा सदरा फाटला होता. २) श्यामचे बंधूप्रेम " या पाठाचे लेखक -----

३) माझ्या धाकट्या भावाचा ----- फाटला होता.

४) शुध्द शब्द लिहा. १. अक्षर

५) वडील कोर्ट -कचेरीच्या कामास -----ला येत.

६) शब्दार्थ लिहा. १.पोशिंदे

७) परिसरातील नागरिक गोपाळच्या या -----चे भरभरून कौतुक करत होते.

८) -----शांत झाली अन सर्वांचे चेहरे उजळले. ९) समानार्थी शब्द लिहा.१. स्वर

९) माणसं असो का ----- त्यांना वाचवलंच पाहिजे ना ! १०) विरुद्धार्थी शब्द लिहा.१. शक्य

११) गुरे चारणारे -----दररोजच तिथे जातात. १२) मुलांनो , -----आधी घरी पोहोचलेलं बरं !

१३) समानार्थी शब्द लिहा.१. स्वर

१४) विरुद्धार्थी शब्द लिहा.१. शक्य

१५) लिंग बदला. १. शिक्षक

१५) वचन बदला. १. जनावर

१६) खालील शब्दांचा अर्थ सांगून वाक्यात उपयोग करा. १.काळीजभर

IX. कविता पूर्ण करा . कविता ११ लेक

लेक असता मनाची ----- उरास -----उदास

पाठ १४ संतवाणी (part 1)

I. संदर्भसहित सष्टीकरण करा.

पक्षी जाय दिगंतरा बाळकांसी आणि चारा ॥१॥ घरार हिंडते आकाशी झाप घाल पिल्लांसाठी ॥२॥

माता गुंतली कामासी चित्त तिचे बाळापाशी ॥३॥ वानर हिंडे झाडावरी पिली बांधुनी उदरी ॥४॥

तैसी आम्हांसी विठ्ठल माये जनीं वेळोवेळी पाहे ॥ ५ ॥

II. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. सुंदर सुंदर घर कशाचे आहे ?

२. मधले अंतर कुरवाळाया कुणाचे छप्पर आहे ?

३. एकोप्याने कोण खेळायचे ?
४. शब्दांच्या घरात राहणारे कोण?
५. अवतीभवती झिरपणारे कोण?
६. "गाडी थांबवा",असे गोपाळ का ओरडला ?
७. आग वेळेवर विझली नसती तर कोणते नुकसान झाले असते ?
८. श्यामने कोणतां निश्चय केला होता ?
९. श्यामचे वडील वरच्या वर दापोलीला कशासाठी जात ?
१०. नवीन पाऊस सुरू होण्याचा मातीवर काय परिणाम होतो ?

III. दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

- १) कर्णागड कुठे वसलेला आहे?
- २) गोपाळने आग विझवण्यासाठी काय केले ?
- ३) श्यामचे डोळे अश्रूंनी न्हाले का होते ?
- ४) लहान भावाला आईने कसे समजावले ?
- ५) श्यामला चालण्याचे श्रम का वाटत नव्हते ?

IV. थोडक्यात उत्तर लिहा .

- १) श्यामने सांगितलेली हकिक्त ऐकून आई गहिवरून काय म्हणाली ?
- २) "शब्दांचे घर " या कवितेच्या आधारे शब्दांचे महत्त्व लिहा.
- ३) गोपाळचा कोणता गुण तुम्हाला आवडला? का ते सांगा.

V. व्याकरण: खालील वाक्यात योग्य क्रियाविशेषण घाला.

(समोरून, सगळीकडे, पूर्वी, घटाघटा, सध्या, जिथे, पूर्वी, सदा, हल्ली, खोल)

१. -----वाहतुकीची साधन कमी होती. २. ----- माझ्या घरी कोणीच नाही.

३. ----- तू शाळेत येत नाहीस. ४. मंदा लिहितांना ----- चुका करते. ५. आई मला ----- येतांना दिसली.

६. ----- दरी आहे. ७. मी ----- पाणी प्यालो. ८. ----- हिरवेगार दिसते.

VI. पत्र लेखन : भारतातील प्रेक्षणीय स्थळे पाहण्यासाठी सुट्टीत तुमच्या मित्राला आमंत्रण देणारे पत्र लिहा.

VII. कथा लेखन : जाळ्यात अडकलेला सिंह

VIII. खालील अपठीत गद्यांश वाचा व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

निसर्ग हा आपला सर्वात मोठा मित्र आहे. तो आपल्याला जगण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या सर्व गोष्टी देतो. झाडे आपल्याला सावली, फुले, फळे आणि लाकूड देतात. सर्वात महत्वाचे म्हणजे झाडे आपल्याला जगण्यासाठी प्राणवायू (ऑक्सिजन) देतात. नद्या आपल्याला पिण्यासाठी आणि शेतीसाठी पाणी देतात. सूर्य आपल्याला प्रकाश आणि उष्णता देतो. पक्षांचे गाणे आणि फुलांचे रंग मनाला आनंद देतात. पण आज माणूस आपल्या फायद्यासाठी जंगले तोडत आहे आणि नद्या प्रदूषित करत आहे. यामुळे पर्यावरणाचा तोटा होत आहे. जर आपल्याला आनंदी राहायचे असेल, तर आपण निसर्गाचे रक्षण केले पाहिजे. जास्त प्रमाणात झाडे लावली पाहिजेत आणि पाण्याचा अपव्यय टाळला पाहिजे.

प्र.१ आपला सर्वात मोठा मित्र कोण आहे?

प्र.२ झाडे आपल्याला कोणकोणत्या गोष्टी देतात?

प्र.३ आज माणूस स्वतःच्या फायद्यासाठी काय करत आहे?

प्र.४ आनंदी राहण्यासाठी आपण काय केले पाहिजे?

प्र.५. खालील शब्दांचे विरुद्धार्थी शब्द उताऱ्यातून शोधून लिहा: (अ) शत्रू (ब) दुःख

NOTE: REFER TO TEXTBOOK AND ALL NOTES AND WORKSHEETS DISCUSSED AND UPLOADED IN GOOGLE CLASSROOM